

Hørings svar ny barnevernlov

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF) ønsker å bidra til en positiv utvikling av barnevernet i Norge.

Vi ble formelt stiftet 17. november 2013 etter to års forarbeid. OBF sitt formål er å samle, støtte og være talerør for foreldre som har eller har hatt eller er i ferd med å få barna sine under barnevernets omsorg. OBF skal arbeide for å heve kvaliteten på barnevernet i Norge gjennom dialog og samarbeid med politikere, myndigheter, fagfeltet og andre organisasjoner med tilsvarende målsetninger.

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF) har med nysgjerrighet fulgt prosessen fra utvalgets utnevning i 2014, NOU 2016:16, NOU 2017:8, diverse prop. og frem til forslag om ny barnevernlov ble lagt frem i april 2019. OBF har underveis i prosessen bidratt med hørings svar blant annet til NOU 2016:16 og NOU 2017:8.

Vi opplevde mandatet som godt egnet som et utgangspunkt for å utarbeide en lov som tok sikte på å ivareta sårbare barn og familier. Utvalget går noe lengre enn departementet i å tydeliggjøre familiens sentrale rolle i barnets liv, både når det gjelder beskyttelse, tilknytning og utvikling.

Utgangspunktet vårt var at dagens lov fra 1992 var en nokså god lov, visst fantes det mangler og vanskelig struktur i loven, men den er slik vi ser det slett ikke uegnet. Det barnevernsforeldre landet over har vært svært kritiske til er hvordan loven har blitt anvendt, ja til og med misbrukt i enkelte saker og av enkelte kommuner. Dette misbruket ville vi selvsagt til livs, da ny barnevernslov skulle på plass. Det man isteden opplever er at forslag til ny barnevernlov legger til rette for at dagens uheldige om ikke ulovlige praksis skal få forankring i loven.

Forslag til ny barnevernlov slik vi ser det rammer i aller høyeste grad retten til familieliv, det biologiske prinsipp, midlertidighet og minste inngreps prinsipp. Den er faktisk full av føre var bestemmelser.

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

På den ene siden støtter OBF departementets forslag til strukturelle og språklige endringer. Loven fremstår som ryddig, tidsriktig og med et mer brukervennlig språk. Kapittelinnstillingen har en logisk og forståelig oppbygning.

På den andre siden er vi meget skuffet over at retten til familieliv og det biologiske prinsippet ikke kommer tydelig frem i selve lovteksten. Det later til at departementet arbeider ut fra en oppfatning om at det biologiske prinsipp er til hinder eller skade for barnets rett til beskyttelse og omsorg, noe vi ikke kan finne forståelig.

Loven skal selvsagt tydeliggjøre at barn skal vokse opp i trygghet, kjærlighet og forståelse, i egen familie. Samtidig som det legges til rette for tvangsinngrep dersom det ikke på andre måter er mulig å gi barnet forsvarlig omsorg. Selv om retten til familieliv og det biologiske prinsipp skal stå sterkt i loven, ønsker selvsagt ingen at barn skal vokse opp med vold eller overgrep.

Vi ønsker også å uttrykke vår fulle støtte til Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) anmerkninger vedrørende høringsfristen.

I tillegg vil vi gjerne foreslå å flytte ettervern til et eget kapittel.

Private kommersielle aktører som tjener grovt på sårbare barn kan vi ikke støtte. Det er svært lite forskning som viser at private aktører tilbyr langt bedre tiltak enn offentlige. For de aller mest sårbare ungdommene finnes det bare private tiltak, hva er årsaken til det?

Vi kan heller ikke uttale oss uten å påpeke at vi har forståelse for at så mange saker tas inn i EMD. Og at vi er skuffet over at så lite gjøres for å rydde opp. Vi opplever en arroganse og en ansvarsfraskrivelse fra norske myndigheter som skremmer. At barn helst skal vokse opp i egen familie er jo en sannhet. At noen barn trenger beskyttelse er hevet over en hver tvil. På samme måte som det er hevet over en hver tvil at barnevernet begår alvorlige feil med fatale konsekvenser.

Kap 1. Innledning

Barnevernlovens endringer skulle ivareta barneperspektivet, tidsriktig lov og forebygging, samt tidlig innsats og bedre rettsikkerheten for barn og foreldre. Mange av disse endringene ser ut til å bli noe bedre ivaretatt enn tidligere. Foreldres rettigheter og rettssikkerhet er alvorlig svekket. Dette fører slik vi ser det også til at barns rettigheter og rettssikkerhet svekkes.

OBF støtter at barnets beste skal være et overordnet prinsipp i hele barnevernloven, sammen med det biologiske prinsipp. Vi mener også at det helt klart må tydeliggjøres hva som inngår i *barnets beste* vurderingen. Barnets egen mening, foreldrens mening og barnevernets konklusjon bør helt klart inngå i vurderingen, slik at man kan dokumentere grundig om barnets ønsker i så stor grad som fagfeltet uttrykker strider mot hva foreldrene mener er *barnets beste*. Barnevernets konklusjoner eller vurderinger må inneholde en begrunnelse for valg av tiltak og hvorfor barnets eller foreldrenes ønske ikke har blitt møtt. Uten denne presiseringen er vi meget bekymret for hvordan dette kan misbrukes.

OBF støtter under visse forutsetninger å begrense innsynsrett i dokumenter. Foreldre kan kun nektes innsyn i sakens dokumenter mens undersøkelsen pågår eller også i påvente av iverksettelse av akuttvedtak i saker der det er overveiende sannsynlig at barnet vil kunne utsettes for fare.

Vi støtter forslaget om å kunne pålegge hjelpetiltak i samværshjemmet. Dette forslaget er både tidsriktig og ivaretar kravet om at barnets helhetlige situasjon skal vurderes. Forslaget kan i beste fall også føre til at det blir lettere for foreldre med høyt konfliktnivå å opprettholde samvær. Det forutsetter at barneverntjenesten mestrer denne oppgaven på en betryggende måte.

OBF er meget støttende til forslaget om at søsken barnet har hatt et familieliv med skal få rett til kontakt uavhengig av om det er hel, halv eller stesøsken. Samtidig som vi overhode ikke støtter forslaget om å tildele søsken partsrettigheter, uansett alder eller tilknytning.

At kommunestyret skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid tenker vi er viktig, ansvaret for forebygging burde ligge til kommunene ikke til barneverntjenesten.

Årlig tilstandsrapport fra bvtj til kommunestyret burde være en selvfølge, virkelig på tide at våre politikere får kunnskap og innsikt i hva som foregår i barnevernet. Det burde også være en selvfølge at alle kommuner skal ha akuttberedskap, så på tide at det følges opp i forslag om ny barnevernlov.

Kap 5 Formål, virkeområde og grunnleggende bestemmelser

Hovedformålet med loven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

OBF opplever at dette formålet er snudd bakfrem. Først beskytter man (akuttvedtak) så gis det omsorg (fosterhjem/institusjon) og så gis det hjelp (ettervern). Det er for lite fokus på hjelpetiltak som faktisk har effekt, det er også for lite fokus på midlertidige plasseringer mens foreldre settes istand til å ivareta barna, og svært mye fokus på beskyttelse. Vi er klar over at noen barn har behov for beskyttelse, men langt fra alle har det. Likevel blir familie og nettverk ofte holdt veldig på avstand.

Det er svært gledelig at det over tid har vært fokus på at barn kan vokse opp i slekt og nettverk, fremfor å vokse opp totalt skjermet fra egen familie.

«Det er en lav terskel for å iverksette frivillige tiltak, mens terskelen er høy for ulike typer tvangstiltak som griper inn i barn og foreldres rett til privatliv og familieliv.»

I følge tall fra fylkesnemda ble 1583 barn og unge utsatt for akuttvedtak i 2018, og 987 barn og unge fikk vedtak om omsorgsovertakelse. I tillegg ble 65 adopsjoner etter §4-20 innvilget av fylkesnemndene i 2018. I tillegg ble det fremmet 51 saker om pålagte hjelpetiltak, som etter vår oppfatning må anses som tvang. Så hvor høy terskelen for å benytte tvang egentlig er kan nok diskuteres. Man må heller ikke glemme alle de "frivillige plasseringene" eller de "frivillige" oppholdene på senter for foreldre og barn, som på ingen måte er frivillige. Tvangsvedtak mot barn forekommer også.

«I utmåling av samvær skal hensynet til barnets beste være avgjørende, og barnets behov for ro og stabilitet i fosterhjemmet må veies opp mot barnets behov for å beholde kontakt med foreldre og annen familie.»

Når mor og far går fra hverandre da er det viktig at barnet får være sammen med begge sine foreldre, disse barna må ofte forholde seg til to svært ulike omsorgsbaser. Det skal svært mye til for å nekte barnet kontakt med den ene eller den andre foreldren, og det er utrolig bra og viktig. Men når det gjelder barnevernsbarn så er de nærmest uavhengig av årsak til flyttingen så sårbare at foreldrene må holdes på lang og trygg avstand slik at barnet får ro på seg. Hvorfor er det ikke slik når mor og far går fra hverandre? At barnet da må holdes borte fra den ene i lang tid etterpå? Vi regner med at ikke alle skillsmisser foregår helt optimalt for seg. Det må foreligge gode grunner for å begrense kontakten mellom barn og foreldre.

OBF stiller seg fullstendig bak forslaget om å benytte familieråd i arbeidet med plassering i slekt og nettverk, men vil også legge til at vi helst ser at familieråd benyttes også i andre faser av saken slik også flere høringsinstanser også har uttrykt.

«Det fremgår av barnekonvensjonen artikkel 30 at "i stater hvor det finnes etniske, religiøse eller språklige minoriteter eller personer som tilhører en urbefolkning, skal et barn som tilhører en slik minoritet eller urbefolkningen, ikke nektes retten til sammen med andre medlemmer av sin gruppe å leve i pakt med sin kultur, bekjenne seg til og utøve sin religion, eller bruke sitt eget språk.»

Dette er hensyn barneverntjenesten i stor grad ikke tar på alvor. Det burde ikke bare gjelde i forhold til urbefolkning men uavhengig av om man tilhører en definert gruppe bør man få snakke sitt morsmål under samvær. Barn som har foreldre med hørselshemninger bør også få opplæring i tegnspråk for å kunne kommunisere med sine foreldre under samvær. Mange foreldre blir nektet å snakke morsmål under samvær, uavhengig av årsak er ikke dette i orden. Da må man heller benytte tolk for å påse at samtalen foregår på en god måte.

OBF støtter utvalget om å presisere i loven at undersøkelser og tiltak ikke skal være mer omfattende enn nødvendig og gjennomføres så skånsomt som mulig. Særlig når det gjelder tidsbruk og innhenting av opplysninger.

Kap 6 Bekymringsmelding og undersøkelse

Barneverntjenesten mottar om lag 55000 meldinger hvert år. Vi i OBF ønsker å få bort de åpenbart grunnløse meldingene. Muligheten til å melde anonymt må bli strengere slik at man unngår meldinger utløst av sjalusi, trakassering mm både fra en sjalu eks men også fra ansatte i barneverntjenesten. Alle meldere som ønsker å være

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

anonyme må signere en egenerklæring der de på ære og samvittighet redegjør for politiet at anonymitet er nødvendig på grunn av fare for liv eller helse dersom identiteten avsløres. Offentlig ansatte kan ikke sende anonyme bekymringsmeldinger.

ALLE henleggelsesgrunner skal begrunnes også de åpenbart grunnløse.

«En god undersøkelse er helt avgjørende for den videre utviklingen i saken. Gode vurderinger av barnets behov i en tidlig fase er avgjørende for at barnevernstjenesten kan komme tidlig inn med egnede hjelpetiltak og motvirke behovet for mer inngripende tiltak.»

OBF er helt enig i dette utsagnet. Likevel mener vi at foreldre landet over blir utsatt for helt unødvendig utlevering i forbindelse med undersøkelser. Vi mener at barnevernstjenesten ikke skal ha anledning til å hente ut journaler men få opplysninger gitt skriftlig av rette vedkommende. Deling av opplysninger må i langt større grad enn i dag skje ved å be om en kort oppsummering av for eksempel helseopplysninger på oppfordring fra gjeldene instans. Dette handler om vern av personlige opplysninger, og om å begrense uheldig og unødvendig informasjonsflyt.

I alle tilfeller der barnevernstjenesten innkaller foreldre til møte ang en bekymringsmelding MÅ foreldre få mulighet til å la seg bistå av advokat betalt av kommunen før under og etter første møte med barnevernstjenesten når det er besluttet at undersøkelsessak skal åpnes.

Forslaget om at barnevernet skal få anledning til å også inkludere barnets samværshjem i undersøkelse og tiltak støtter vi også. Vi håper dette kan føre til at flere barn kan flytte til sin samværsforelder fremfor i fosterhjem og at bvtj kan fungere som en støtte dersom barnets foreldre strever med samarbeid til barnets beste.

For oss er det nærmest en selvfølge at også alle kommuner må ha akuttberedskap og tilgjengelige kontaktpersoner også etter vanlig kontortid. Vi håper at de fleste barn og unge i barnevernet går på skole, noe som kan gjøre møter på dagtid utfordrende.

«Flere høringsinstanser uttaler at det bør være en "bør"-regel at barnevernstjenesten snakker med barnet alene. Det gjelder blant annet Stavanger kommune, Landsforeningen for barnevernsbarn og Fellesorganisasjonen. Også BarnevernsProffene uttaler seg om dette, og mener at barnevernstjenesten skal snakke med barnet i enerom, så langt det er mulig.»

OBF tenker at barnevernet alltid bør snakke med barnet uten foreldrene, men vi ønsker at barnet skal ha med seg en

tillitsperson i møter med barnevernet når foreldrene ikke kan delta. Dette både for å trygge barnet, men også for å sikre at barnevernet forholder seg profesjonelt og riktig ovenfor barnet. Dersom barnet ikke har en slik tillitsperson skal det gjøres opptak av samtalen som dokumentasjon.

«Plikten til dokumentasjon omfatter blant annet alle relevante opplysninger og faglige vurderinger i forbindelse med innhenting av opplysninger og gjennomføring av en undersøkelse av barnets omsorgssituasjon.»

Hva er konsekvensen for å unnlate å dokumentere eller for å unnlate å gi relevante opplysninger? OBF mener at "bevis" som brukes mot foreldrene for eksempel i nemnda, MÅ oppbevares til det foreligger et gyldig vedtak eller en rettskraftig dom.

Alle dokumenter, som referater, planer eller andre notater skal sendes til foreldrene senest en uke etter at møtet fant sted. Foreldre skal gis anledning til å komme med bemerkninger.

OBF støtter lovforslaget om å kunne unnta innsyn i sakens dokumenter så lenge undersøkelsen pågår og ellers i påvente av iverksettelse av akuttvedtak. OBF kan ikke støtte at unndragelsen også kan gjelde i tiltaksfasen. Det vil helt klart være problematisk å gjennomføre tiltak uten å ha full oversikt over vurderingsgrunnlaget.

«Etter departementets oppfatning vil det ikke være mer inngripende at barnevernstjenesten selv kan bringe barnet til undersøkelse, enn at barnevernstjenesten benytter politiets bistand.»

Så lenge politiet ikke tidligere har deltatt i vurderingen av bistanden, tenker vi det er fornuftig. Vi ønsker et krav om at bistand fra politiet skal skje i dialog og samhandling mellom barneverntjenesten og politiet, og at det foretas en risikovurdering i forkant av fullbyrdelse av vedtak.

Vi stiller oss ikke bak forslaget om å kunne gjenoppta en henlagt sak. En henleggelse er en henleggelse.

Kap 7 Hjelpetiltak

Ettervern er svært viktig for mange ungdommer som har vært under barnevernets omsorg. Vi støtter ettervern til 25 år, men ønsker at vilkårene for ettervern skal være like og ikke avhengig av kommunens økonomi. Vi ønsker at det skal utarbeides en liste over ferdigheter og kunnskap unge voksne har behov for når de skal stå på egne ben og at denne danner grunnlag for hvilke tiltak som

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

tilbys. Disse må også være i tråd med tiltak barnet hadde før fylte 18 år. Slik at ungdom med omfattende tiltak ikke plutselig står helt uten. Vi ønsker også at ungdom som flytter hjem til sine foreldre kan motta ettervern, slik at ettervern ikke blir barnevernets forsøk på å bevare barnet langt inn i voksenlivet. Ettervernet bør selvsagt også ha fokus på å gjenoppta eller utvikle relasjonen til foreldre, slekt og tidligere nettverk slik at ungdommene er best mulig istand til å møte verden. At unge i det hele tatt har behov for ettervern til fylte 25 år er i seg selv et alvorlig signal på at tiltakene barneverntjenesten tilbyr er uegnede og ikke særlig effektive. Ettervern må for all del ikke utelukkende bestå av økonomiske ytelser.

En nasjonal plan for hjelpetiltak er svært etterlengtet og helt nødvendig. Vi er veldig spent på Bufdirs arbeid med dette. Hjelpetiltak er hovedsakelig det som står mellom et hjemmeboende barn og et omsorgsplassert barn, så dette er umåtelig viktig for oss foreldre. Hvordan sikre at de aller mest sårbare familiene får rett hjelp når barnevernet mangler kompetanse på å avdekke omsorgssvikt, analyseferdigheter og evne til å jobbe systematisk. Og på toppen av det hele så mangler det egnede tiltak. Resultatet blir i mange tilfeller omsorgsovertakelse. En ting er å få på plass en plan for hjelpetiltak men kompetansen i barnevernet må også på plass. Idagens verktøykasse finnes det flest tiltak for de aller minste og noen for de aller eldste, for den gruppen i mellom 6-12 år finnes det svært få tiltak. Med tanke på hvor mange barn i den alders gruppen det finnes i barnevernet er ikke dette forsvarlig.

Det er stort behov for å avgrense barneverntjenesten sitt mandat og ansvarsområde. I dag opplever svært mange familier å bli "presset" inn i barnevernet for å få hjelp, støtte eller tiltak som i grunnen ligger under andre instanser. For eksempel har du dårlig råd og behøver hjelp til barnehage regningen, så havner du i barnevernet. Eller skolen mener barnet har bruk for litt ekstra støtte og hjelp, ppt har dårlig råd så derfor sendes det en bekymringsmelding til barnevernet så dekker de resten. Dette er ikke et barnevernproblem, men et kommuneproblem. Rydd opp! Med denne oppfordringen kommer det selvsagt stor bekymring for alle de familier som kommer i kontakt med barnevernet på grunn av levekårsutfordringer, det er svært uheldig at disse havner under barnevernet når de burde få hjelp av kommunen/nav. Likevel applaudere vi barneverntjenester som finner gode løsninger som redder familier fra å bli splittet dersom økonomien i seg selv kan være en av årsakene til at barnas situasjon ikke er optimal.

Råd og veiledning er i dag et svært utbredt tiltak. Intensjonen med tiltaket er helt sikkert at det skal være fleksibelt og mulighetene for å tilpasses er nærmest uendelige og det er vel og

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

bra. Likevel har vi noen bekymringer knyttet til slike tiltak. Vi tenker at minimumskravet for å kunne drive med råd og veiledning er at man må ha bakgrunn som familieterapeut eller miljøterapeut, og at man samarbeider tett med foreldrene både i hva man skal jobbe med og hvordan, med klare delmål og endelige mål, som underveis skal evalueres av alle involverte. At en kontaktperson med 3 årig barnevernutdanning tilbyr veiledning er ikke akseptabelt. Råd og veiledning kan heller ikke være sporadiske møter med barnevernet et par ganger i året der men snakker om løst og fast uten mål eller mening.

Skal hjelpetiltakene ha effekt er det en forutsetning at de samsvarer med innholdet i bekymringsmeldingen eller funn avdekket i undersøkelsen. Og at arbeidet med tiltakene foregår systematisk og over tid. Kjøpt inn og kjøpt ut er ikke alltid så holdbart og sårbare familier har muligens behov for at man ikke haster avgårde. Målet burde være å sikre varig endring, fremfor brannslukking her og der.

Familier kan være i behov av kompensierende tiltak i forbindelse med endringstiltak. Det er viktig at dem tiltakene retter seg mot har overskudd og kapasitet til å gjøre seg tilgjengelig for hjelpen.

OBF mener at pålegg om hjelpetiltak ikke skal kreve samtykke av barnet.

Opphold på senter for foreldre og barn har skapt mange bekymringer de seneste årene. Departementet burde i langt større grad ta innover seg hva som er til barnets beste ved oppholdene. Slike opphold har på ingen måte tjent sin hensikt med mindre hensikten har vært å skape stress og uro for allerede engstelige foreldre. Om barnets foreldre opplever seg presset og dermed opplever svekket samarbeidsvilje når man tilbys opphold på senter for foreldre og barn, må det tas høyde for dette og personalet må strekke seg langt for å trygge foreldrene. Senter for foreldre og barn kunne i større grad blitt benyttet til å kartlegge barnet og familiens behov fremfor å ha søkelys på utredninger som tilsynelatende på ingen måte har til hensikt å styrke foreldres omsorgsevne, langt mer å påpeke feil og mangler. Disse sentrene burde utelukkende ha søkelys på å hjelpe. Og myndighetene burde i langt større grad kontrollere arbeidet som utføres.

En annen viktig presisering må være at det er barnets omsorgssituasjon og eventuelt foreldrenes omsorgskompetanse som skal kartlegges, ikke hvordan det står til med foreldrenes fysiske eller psykiske helse. Åpenhet og ryddighet i forhold til formål og hensikt er avgjørende for å kunne ivareta barnets beste!

Kap 8 Akuttiltak

«Midlertidige akutt plasseringer utenfor hjemmet er et svært dramatisk tiltak for alle involverte, og særlig for det barnet saken gjelder. Ved alle former for akuttvedtak er det derfor svært viktig at vedtaket gjennomføres på en mest mulig skånsom måte.»

OBF kunne ønske at dette ble nærmere presisert ettersom utstrakt bruk av politi ikke anses som særlig skånsomt. Rapporten fra Statens helsetilsyn avdekket også at det manglet drøfting av alternativer og om akutt situasjonen kunne vært unngått. Terskelen for å benytte seg av akuttvedtak må være høy, slik ordet akutt indikerer.

Når departementet vil endre begrepet akutt plassering til midlertidig omsorgsovertakelse, blinker det ikke bare et rødt lys men flere. Påskuddet om at det gjøres for å tydeliggjøre barneverntjenesten sitt ansvar for oppfølging av foreldre etter en akutt plassering stemmer overhodet ikke med andre forslag, som for eksempel å utarbeide plan for oppfølging etter akutt plassering. Statistikken viser også at det foreligger om lag dobbelt så mange akutt plasseringer som omsorgsovertakelser, noe som kan tyde på at barnets situasjon fort kan bli god nok til at barnet kan flytte hjem igjen.

OBF støtter forslaget om at barnevernsleders stedfortreder også kan fatte vedtak når akutte situasjoner oppstår.

«Andre situasjoner som i noen tilfeller kan berettige vedtak om midlertidig omsorgsovertakelse for et nyfødt barn, er at foreldrene har alvorlige psykiske lidelser eller har en utviklingshemming i en slik grad at dette gjør dem uegnet til å ha omsorgen for barnet.»

Diagnose i seg selv skal ikke være avgjørende for akutt plassering eller omsorgsovertakelsen. Er man i tvil bør foreldrene få tilbud om opphold på senter for foreldre og barn fremfor å bli fratatt sitt barn. Dersom det ikke er mulig, da samler man slekt og nettverk til et hastefamilieråd og finner en løsning, til det beste for barnet. En uriktig adskillelse kan få fatale konsekvenser for barnet og foreldrene, som ikke lar seg reparere.

Skulle det vise seg at foreldrene ikke kunne ha barnet boende hos seg, vil barnet i slike situasjoner alltid ha behov for full skjerming fra sine foreldre, slik det i dag praktiseres? Hvor er forskningen som støtter opp om at barn av foreldre med psykiske lidelser eller psykisk utviklingshemninger ikke kan ha god og trygg relasjon?

Kap 9 Omsorgsovertakelse, fratakelse av foreldreansvar og adopsjon

«Utgangspunktet er at barn skal vokse opp sammen med sine foreldre. Men i noen situasjoner er det nødvendig at barnevernet griper inn og overtar omsorgen for barnet. Vedtak om omsorgsovertakelse er i utgangspunktet midlertidig, og barnevernstjenesten skal der hensynet til barnet ikke taler mot det, arbeide for at foreldrene skal få tilbake omsorgen for barnet.»

«Helsetilsynets gjennomgang av et større utvalg akuttsaker og saker om omsorgsovertakelse indikerer imidlertid at det ikke gripes inn uten at det foreligger alvorlig bekymring for barnets omsorgssituasjon.»

Rart at man kan konkludere med at det ikke gripes inn uten at det foreligger alvorlig bekymring, når det rettes kritikk både mot valg av tiltak, kvalitet på tiltakene og sammenheng mellom bekymring og tiltak. Hvordan kan man da være så sikker på at vurderingene bvtj gjør er helt korrekte når det gjelder bekymringer? Bufdir konkluderte også med kompetansemangler, men det gjelder muligens ikke i saker om akutt plasseringer eller omsorgsovertakelser? I tillegg så har altså Kongsberg klart å redusere sine akutt plasseringer, bare med noen små enkle grep.

Det er viktig at man skiller på langvarig og forbigående omsorgssvikt. Er man syk fysisk eller psykisk for en kortere eller lenger periode burde man ikke miste retten til å være forelder. Alle kan komme i situasjoner der man for en kort periode vil ha behov for omfattende hjelp.

Fratakelse av foreldreansvar skal selvsagt utelukkende skje dersom foreldrene gjentatte ganger har fattet dårlige beslutninger på vegne av barnet. Førre var holder ikke mål.

Adopsjon mener OBF og mange med oss at ikke har noe i barnevernloven å gjøre. Det er utrolig skremmende at det fra statlig hold er blitt konkludert med at fylkesnemnda gir god rettssikkerhet, når Bufetat har påpekt at adopsjon forekommer uten at vilkårene er oppfylt.

«Det vises til kapittel 11.4.6 der departementet foreslår at sperrefristen i samværssaker øker fra 12 måneder til to år, men med mulighet for å kunne kreve en ny behandling av saken på et tidligere tidspunkt hvis det kan dokumenteres vesentlige endringer i barnets eller foreldrenes situasjon som har betydning for samværsspørsmålet.»

Dette kan vi overhodet ikke akseptere. Vi oppfatter dette forslaget utrolig provoserende. I realiteten legger departementet opp til å kneble barn og foreldre. Uten betydelig samvær vil oppheving av omsorgsovertakelse være helt umulig, og med 2-4 samvær i året de første 2 årene så ødelegges relasjonen barna har til sine foreldre. På den måten vil verken saker om tilbakeføring eller samvær vær mulig med mindre barnet ikke har slik tilknytning at en flytting vil være til skade for barnet. Helt urimelig!

Søsken som har behov for å bo sammen må få tilbud om det.

Kap 10 Adferdstiltak

Vi er helt enige med Forandringsfabrikken om at begrepet adferd ikke hører hjemme i loven, men i mangel på bedre forslag avventer vi vår tilslutning.

Kap 11 Samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse

«Departementet foreslår å endre reglene om samvær og kontakt for å tilpasse regelverket bedre til våre menneskerettslige forpliktelser og nye familiemønstre. Forslagene skal samlet sett styrke barnets rettsstilling, og gjøre det enklere for barnet å holde kontakt med sin familie i en ny omsorgssituasjon.»

Et lite øyeblikk jublet det i våre hjerter, helt til vi forsto at det i all hovedsak gjelder søsken ikke foreldre. Barn har rett til familieliv men helst bare med sine søsken.

Det er lagt frem forslag om å styrke denne retten ved å gi søsken over 15 år partsrettigheter. OBF kan på ingen måte akseptere dette forslaget, konsekvensene av dette vil kunne bli langt mer omfattende enn det departementet ser ut til å forstå. Derfor vil vi heller foreslå en løsning med langt mindre skadepotensiale, nemlig å gi søsken anledning til å uttale seg. Hvilke konsekvenser dette kan ha for personvern kommer heller ikke frem.

«Det foreslås presisert i loven at fylkesnemnda skal ha kompetanse til å fastsette et minimumssamvær mellom barn, foreldre og søsken. Det foreslås videreført at også enkelte andre nærstående kan kreve en rett til å få samvær fastsatt av fylkesnemnda.»

«Det anses nødvendig å gi en presisering i loven ettersom det har utviklet seg en uheldig praksis for normering av utmåling av samvær.»

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

Ønskes velkomment av OBF. Vi ønsker også at loven skal tydeliggjøre at samvær og kontakt mellom barn og foreldre i utgangspunktet skal være månedlige som hovedregel og at begrensninger kun skal forekomme når det er helt nødvendig. Ikke alle barn har behov for beskyttelse fra sine foreldre. Dersom foreldre ble tildelt langt mer samvær enn i dag, hadde antall og hyppighet av saker om samvær redusert seg selv. Begrensninger i samværsmengden skal utelukkende handle om barnets behov ikke om fosterhjemmets manglende interesse av å ivareta barnets interesse for kontakt med foreldrene. At barn har reaksjoner er helt normalt, det har barn etter en skilsmisse også uten at barnet holdes unna samvær av den grunn. Man må heller jobbe med barnets opplevelse av samværet før man begrenser eller avslutter det. Fosterforeldre som ikke forholder seg til dette kan i mange tilfeller da være uegnet for oppdraget. Vi mener at barn vil slå seg lettere til ro i fosterhjemmet dersom de har god kontakt med sine foreldre.

Plan for samvær etter omsorgsovertakelse er et svært godt og kjærkomment forslag, likevel mener vi at det også må fremgå av en slik plan hva barnevernet mener skal til for å gi barnet god nok omsorg og på den måten komme i posisjon til å få tilbake omsorgen for barnet.

«Mange instanser, særlig kommuner, påpekte at utvalgets forslag vil få økonomiske konsekvenser. Det argumenteres blant annet med økt behov for lokaler for samvær hos barnevernstjenesten, reiseutgifter for samværsberettigede, og at flere vil trenge støtte og oppfølging fra barnevernstjenesten.»

Økonomi skal ikke være styrende for om barn og øvrig familie skal få anledning til å opprettholde kontakten. Barnets beste kan ikke bare være gjeldene når det er kostnadsfritt! Skulle man se på de økonomiske konsekvensene, vil det være naturlig å tenke at kostnader til samværsaker kan reduseres betraktelig.

«Samtidig viser utredningen at vi mangler gode empiriske studier med tilstrekkelig pålitelige funn om effektene av samvær og kontakt. Det er behov for mer kunnskap og forskningsbasert dokumentasjon om hva som er best for barn.»

Så da praktiserer vi føre var for å være helt sikre!

Organisasjonen for barnevernsforeldre er også opptatt av at foreldre blir benevnt som foreldre og ikke biologiske foreldre.

Vi i OBF har stor forståelse for at barnets behov for kontakt skal gå foran foreldrenes behov for kontakt. Likevel etterlyser vi god og redelig dokumentasjon, særlig i tilfeller der både barn og

foreldre ønsker mer kontakt men barneverntjenesten ikke imøtekommer ønskene.

Helt enig i at det kommer en presisering at fylkesnemnda fastsetter et minimumssamvær, og at bvtj står fritt til å øke det på eget initiativ.

«- formålet med plasseringen

- barnets alder
- barnets relasjon til foreldre, søsken og andre personer som barnet ønsker samvær med
- barnets sårbarhet
- barnets egen mening
- barnets livssituasjon
- det totale omfanget av samvær
- det skal legges særlig vekt på at barnet ikke må bli utsatt for vold eller andre forhold som kan skade barnets helse og utvikling.
- barnets kulturelle, språklige og religiøse rettigheter

Fylkesnemnda må vise i sin begrunnelse hvilke momenter som er hensyntatt i spørsmålet om samvær.»

Skulle bare mangle at ikke disse momentene fremkommer i beslutningene.

«Barneverntjenesten har i dag ansvar for å legge til rette for samvær med foreldre og søsken. Dette innebærer at de dekker nødvendige utgifter til samvær mellom barn og foreldre, for eksempel reisekostnader hvis det anses rimelig ut fra foreldrenes økonomiske situasjon og forholdene for øvrig.»

Når man blir fratatt omsorgen for egne barn mister man en del økonomiske fordeler også, det kan for mange være en utfordring å dekke utgifter til samvær. Det burde være faste satser etter hvor langt unna omsorgskommunen barnet er plassert og etter hvor mange timer samvær man har, uten at man skal nok en gang ydmykt be barnevernet om dekning.

Kap 12 Oppfølging av barn og foreldre

OBF er svært skuffet over at forslaget om støtteperson til foreldre ikke blir fulgt opp. Departementet kunne forsøkt å komme i dialog med OBF om hvordan en slik ordning kunne fungert. Ulike former for kvalifikasjonsløsninger kunne være aktuelt. Fra OBF sin side er vi åpne for at ikke foreldre selv skal få velge fritt men utfra en liste godkjente støttepersoner.

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

Vi er meget tilfreds med at man skal få en plan for samvær og kontakt etter omsorgsovertakelse.

«Departementet mener derfor det er viktig å synliggjøre i lovteksten at barnevernstjenesten må foreta systematisk og regelmessig vurdering av om hjelpen fungerer etter hensikten eller om det er behov for andre tiltak, se forslag til ny § 8-2.»

Helt på sin plass at dette tydeliggjøres i loven.

«Departementet viser også til at familievernet har i oppgave å gi hjelp til foreldre som har mistet omsorgen for et barn. Familievernet er en tjeneste med høyt kompetansenivå som kan hjelpe foreldrene i en vanskelig situasjon med henblikk på foreldrenes omsorgsferdigheter.»

Her tenker vi at departementet har misforstått familievernkontoret sitt mandat. Slik vi har oppfattet det, skal familievernkontoret bistå foreldre i å arbeide med egne ferdigheter knyttet til sorg og savn og den nye tilværelsen foreldre på avstand. Det er helt urealistisk at en annen instans skal kunne gi foreldrehjelp i forhold til omsorgsferdigheter. I mange tilfeller handler det heller ikke om foreldrenes omsorgsferdigheter. Skal dette tilbudet bli bedre kjent må man rett og slett gjøre en innsats og bli enig om hva hensikten med tilbudet skal være. Når man skal rekruttere fosterforeldre da står statsråden gledelig frem for å fremme saken, hva om noen sto slik frem også for barnets foreldre og viste med handling at vi er viktige vi også!

«Når det gjelder planer ved omsorgsovertakelse, foreslo Barnevernslovutvalget at det skal fremgå av loven at planen skal angi tidsperspektivet for omsorgsovertakelsen. Utvalget mente dette er et viktig aspekt av den konkrete oppfølgingen av barn og foreldre. Departementet foreslår imidlertid ikke å gå videre med utvalgets forslag. Det vil etter departementets vurdering kunne medføre uheldige konsekvenser å innta i loven at barnevernstjenesten skal vurdere tidsperspektivet for omsorgsovertakelsen.»

Alle omsorgsovertakelser er midlertidige, og skal som hovedregel opphøre når foreldrene kan tilby barnet en tilfredsstillende omsorgssituasjon. Det kan på ingen måte være skadelig at man har en tidsramme å forholde oss til. Det kan føre til bedre arbeidsro både for barneverntjenesten og foreldrene, i å oppnå en tilfredsstillende omsorgssituasjon.

OBF støtter at fosterforeldre gis klagerett når barn flyttes.

Når barneverntjenesten beslutter å flytte et barn fra et fosterhjem eller en institusjon, skal alltid foreldrene vurderes før andre tiltak vurderes eller iverksettes.

Det er flere årsaker til at barn som flyttes i fosterhjem bør bo så nær omsorgskommunen som mulig, det både letter oppfølgingen barnevernet har for barnet, er samfunnsøkonomisk og letter tilbakeføringen av barna da de slipper å flytte ut av nærmiljøet sitt. Gjennomføring av samvær blir også lettere.

Kap 13 Fosterhjem

OBF ønsker på ingen måte at fosterforeldre skal tildeles partsrettigheter eller status som part i saker. Fosterforeldre kan få adgang til å uttale seg og adgang til å klage i saker som berører deres situasjon, som flytting enten barnet flytter hjem eller bvtj får for seg at nå må barnet flytte. Når bvtj beslutter å flytte et barn bør fosterforeldrene få begrunnelsen skriftlig, særlig dersom det gjelder forhold som angår hjemmet eller fosterforeldrene selv.

Akuttflytting fra fosterhjemmet bør ha samme vilkår som akuttflytting fra foreldrehjemmet. Eventuell godkjenning må trekkes tilbake.

Alle fosterhjem må ha deltatt på fosterhjemsopplæring i forkant av plasseringen, da opplæringen har til hensikt å gi deltakerne anledning til å bli kjent med oppgaven og om det er noe for dem. Noe som ikke nødvendigvis blir helt aktuelt om barnet allerede har flyttet inn. Opplæringen skal også slik vi har forstått det føre til en anbefaling fra Bufetat videre til bvtj, også dette mister sin effekt om barnet allerede har flyttet inn. Når det gjelder familieplasseringer tenker vi det er noe mindre prekært at man gjennomfører opplæringen i forkant, da vi mener barnet tar mindre skade av å flytte fra en allerede kjent tante til et ukjent fosterhjem om opplæringen skulle føre til at man ikke ser syn på oppgaven som fosterhjem. Opplæringen for slekts og nettverkshjem bør tilpasses.

Vi ønsker også like økonomiske betingelser og rammer for slekt og nettverksfosterhjem som for ordinære.

Kap 14 Barnevernsinstitusjoner m.m.

OBF er svært kritiske til begrepet behandling i barnevernloven. Det kan gi et inntrykk av at ungdommen skal gjennom et bestemt regime eller opplegg som skal føre til at man blir bedre eller

frisk. Svært få barnevernsinstitusjoner tilbyr behandling, så da er det for ordens skyld best å fjerne begrepet.

OBF er bekymret for bruken av private aktører når det gjelder ivaretagelse av de aller mest sårbare og utsatte ungdommene våre. Hva er det som gjør at det offentlige ikke evner å tilby ungdommene riktig hjelp? Hvem er ansvarlig når en ungdom i et privat tiltak rømmer og begår en alvorlig kriminell handling?

Staten skal godkjenne sine egne institusjoner, usikker på hvordan dette vil se ut i praksis.

Kap 15 Omsorgssentre for mindreårige asylsøkere

Ut ifra hva vi leser av lovforslaget blir disse barna kun ivare tatt av Bufetat til de er 15 år, da undrer vi oss veldig på hva som skjer med barna etter 15 år og hvem som da har ansvaret for dem. Vi håper selvsagt at også denne gruppen ungdom blir sett på som barn inntil de fyller 18 år. Selv om det i mange tilfeller kan være vanskelig å være helt sikre på barnets alder.

Når flere søsken befinner seg i Norge eller kommer sammen til landet må vi strekke oss langt for å la dem få holde sammen.

Kap 16 Saksbehandlingsregler

OBF er svært opptatt av at all dokumentasjon skal være ærlig, redelig, korrekt og etterprøvable. Når digibarnvern blir lansert håper vi at det finnes løsninger som hindrer kontaktpersonen i å komme videre uten at visse vilkår er oppfylt, for eksempel uten barnets mening kommer man ikke videre til neste side/fane.

Hvert barn burde ha krav på egen journal.

Vi støttet forslaget om trygghetsperson for barn i barnevernet, og forstår ikke helt departementet sin begrunnelse.

OBF støtter at barns partsrettigheter utløses ved 15 år slik som dagens lov, også at fylkesnemnda kan innvilge partsrettigheter før fylte 15 år.

At barn får anledning til å uttale seg direkte til fylkesnemnda er vi svært positive til. Støtter forslaget fullt ut.

«Nemnda viste videre til at foreldrene selvsagt må få informasjon, men at partsstatus vil innebære økte utgifter og gjøre saken mer komplisert og tidkrevende. Dersom forslaget beholdes mener nemnda

at det bør tas inn et nytt tredje ledd med henvisning til forvaltningslovens bestemmelse om partsrettigheter.»

Meget skremmende at nemnda problematiserer økt bruk av partsstatus i saker om barn. Nemnda skal ivareta barnets interesse uavhengig av økt arbeidsmengde og mer kompliserte saker.

De økte utgiftene her kan bli spart om barnet kan flytte til den andre forelderen fremfor i fosterhjem.

Vil i flere tilfeller kunne være bedre for barnet.

Vi er svært kritiske til at foreldre med foreldreansvar kan bli utestengt fra å være part i en barnevernssak. Her kan barnet gå glipp av god omsorg fra sin egen familie.

Dokumenter som omfatter innsyns begrensninger må i alle tilfeller deles med partens advokat. Beslutninger om å begrense dokumentinnsyn skal fremkomme i vedtak.

Støtter forslaget om å pålegge barnevernet å informere foreldre med foreldreansvar om alle vedtak i en sak.

Kap 17 Taushetsplikt, opplysningsplikt og adgang til å gi opplysninger

Som nevnt tidligere ønsker OBF en betydelig skjerping i forhold til innhenting av dokumenter fra ulike instanser. Vi ønsker selvsagt at bvtj skal få de opplysningene de trenger for å få oversikt over barnets omsorgssituasjon, men trenger på ingen måte hele journalen for å gjøre det. Vi foreldre har også personvern, og våre helseopplysninger er i begrenset grad avgjørende for vår omsorg. Medisinbruk kan være nødvendig, men man må heller ikke glemme at lege, nav, helsestasjon mm også har meldeplikt dersom de får kjennskap til forhold som kan være bekymringsfulle.

Kap 18 Behandling av saker i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

«Departementet foreslår å lovfeste fylkesnemndas uavhengighet og upartiskhet, noe som kan gi økt forståelse for fylkesnemndas samfunnsoppdrag og bidra til økt tillit til nemndas avgjørelser.»

Hvordan vil lovfesting av ord øke tilliten? Vi opplever på ingen måte at tilliten til fylkesnemndene våre er særlig høy i befolkningen.

Nemnda blir i Helsetilsynets rapport beskrevet som en sikkerhetsventil for barnevernet, noe som ikke kan forstås ettersom den behandler saker som inneholder store mangler i

Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)

www.barnevernsforeldrene.no

OBF

dokumentasjon. Hvordan henger dette sammen? Som en sikkerhetsventil skulle selvsagt saker med mangler blitt sendt tilbake til kommunen ikke blitt behandlet med en gjør det bedre neste gang formaning.

OBF støtter at fylkesnemnda overtar finansieringen av sakkyndige fra kommunene.

Departementet spør i høringsnotatet om høringsinstansene har forslag til nytt navn på fylkesnemndene ettersom mange fylker nå slår seg sammen og nemndene ikke gjør det. OBF foreslår at nemndene blir kalt det de rett og slett er for å gjøre forvirringen minst mulig. Forvaltningsnemnda for barnevern og sosiale saker. Barnevernsnemnda støttes eventuelt. Barnevernsretten vil på alle måter være uriktig ettersom nemndene på ingen måte kan sammenlignes med å være en domstol.

At man ikke har funnet en fullverdig løsning på talsperson ordningen er skuffende den tid Norge hevder seg best i verden på barns rettigheter. Barnets talsperson har fått massiv kritikk fra flere hold over lang tid. En halvveis løsning er at barn kan snakke direkte til nemnda, men det kan også for mange barn og unge oppleves utrygt.

Vi er positive til at det åpnes for at klager på akuttvedtak kan behandles i ordinær nemnd. Dette er et skritt i retning bedre rettssikkerhet særlig for barna. At fristen for behandling da også forlenges fra 1 til 2 uker anser vi som rimelige og nødvendige.

OBF støtter forslaget om anonym vitneførsel kun i saker der barnet bor på sperret adresse.

Vi kan på ingen måte støtte forslaget om å fjerne tidsfrist for behandling av saker i fylkesnemnda. Den bør heller forlenges enn å fjernes. Vi er bekymret for hvordan saker da kan flyttes og utsettes uten noen form for konsekvens.

OBF ønsker at det snarest kommer i stand lydopptak av saker behandlet i nemnda og domstolene. Vi er også svært opptatt av at man i større grad enn i dag åpner for presse og andre utvalgte grupper slik at man sikrer åpenhet rundt disse sakene. At tiden man har til rådighet i langt større grad enn i dag fordeles likt mellom privat part og kommunen, vil være en rettssikkerhets styrking som ønskes velkomment!

Foreldre må også få dekket reisekostnader og eventuelt tapt arbeidsfortjenesten ved behandling av saker etter barnevernloven, mot dokumentasjon eller fastesatser.

Vi støtter også samtaleprosess. Dette er en løsning mange foreldre i vår målgruppe er langt mer fornøyd med enn den tradisjonelle behandlingen. Rutinene for samtaleprosess bør likevel ivareta barnet på en bedre måte enn i dag, slik at nemndleder alltid konfererer alene med barnet før man tar stilling til den ene eller andre løsningen. Vi ønsker også at bvtj og nemnda må begrunne årsaken til at dem ikke ønsker samtaleprosess når det er tilfelle.

Sakkyndige rapporter er et stort problem. Ingen av problemene med sakkyndiges rapporter ble løst ved opprettelsen av Barnesakkyndig kommisjon etter vår erfaring, basert på våre medlemmers opplevelser. Vi har på bakgrunn av dette lite forståelse for hva som skulle være formålet med opprettelsen i utgangspunktet. Vi synes å se tendenser til at sakkyndige rapporter fremstår som noe standardiserte. Vi er også bekymret over at sakkyndige får lov til å diagnostisere og konkludere basert på et minimalt vurderingsgrunnlag. Vi kan ikke se hvordan en sakkyndig er bedre kvalifisert til å fatte beslutning basert på noen få timers samtale, når eksempelvis en psykolog tilsatt ved et DPS ikke vil konkludere med tilsvarende før en langvarig og nøye utredning foreligger.

Kap 19 Kommunens og barneverntjenestens ansvar og oppgaver

OBF håper at en mer delaktig kommuneledelse kan føre til positive endringer i barnevernet. Mer åpenhet om utfordringene kan være viktig. Vi har også innsett at en del av kaoset i enkelte barneverntjenester skyldes dårlig ledelse. Derfor vil vi heie fram de barnevernlederne som skinner, og lære mer om hva som gjør at de lykkes.

En årlig tilstandsrapport håper vi også kan føre til mer kunnskap til de som faktisk har det overordnede ansvaret for familiene.

Det er helt på sin plass at alle kommuner må ha akuttberedskap.

Hvordan barnevernstjenesten velger å samarbeide er ofte nokså tilfeldig og mange foreldre opplever ansvarsgruppemøter som lite hensiktsmessige. Møtene har ofte mange deltakere og både barn og foreldre kan oppleve disse som vanskelige å forholde seg til. Klare retningslinjer for slike møter kan være hensiktsmessig.

Kap 21 Statlig tilsyn

Tilsyn utført av fylkesmannen avdekker svært ofte feil og mangler ved barnevernstjenestens arbeid. Det er bra at feilene avdekkes og kan rettes opp. Men vi kunne ønske at det fantes andre mer

virkningsfulle sanksjoner enn å ilegge barneverntjenesten mulkt. Som antageligvis går ut over tiltak til familier.

At barnevernansatte må stå til ansvar for sine feil er bare rett og rimelig, med feil mener vi ikke en enkelt feilvurdering men systematiske usannheter, unndragelse av dokumenter, falsk forklaring i nemnd eller domstol.

Stadige og alvorlige feil og mangler ved en barneverntjeneste bør i verste fall føre til at man ikke får lov å drive barnevern. Feilene som begås rammer så mange at dette må vi få orden på.

Kap 22 Økonomiske og administrative konsekvenser

Kapittelet tar for de økonomiske fordelene og ulempene en bedre lov kan føre med seg, og man kan ikke så lett være uenig i det. Hva med de følelsesmessige og tilknytningskonsekvensene splittelser av familier kan føre til på lang sikt. Gevinsten for å ivareta familierelasjoner også i arbeidet bør være viktig, selvsagt ikke på bekostning av barnet. Men som det beste utgangspunktet for en god oppvekst.

OBF må også påpeke den enorme og svært uheldige økonomiske ubalansen som finnes i barnevernsystemet. Privat parts advokat får dekket timene som tilbringes i nemnda altså stykk pris, mens kommune advokaten får timepris og dekket alle timene den faktisk har brukt. Bare dette skaper en stor ubalanse i både maktforhold og vilje til å sette seg grundig inn i sakens faktiske forhold.

At man skal bruke økonomiske begrunnelser for å ikke ha barnets beste i tankene er rett og slett forkastelig!

Kommentarer til lovforslaget

§ 1-1 Lovens formål

Loven skal *sikre* at barn og unge får gode og trygge oppvekstsvilkår.

§ 1-3 Barnets beste

Barnets beste er et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører et barn. Hensynet til barnets beste skal være avgjørende når det vurderes om barnevernstiltak skal iverksettes, og hvilke tiltak som skal velges. Hva som er til barnets beste, må avgjøres etter en konkret vurdering av det enkelte barns behov.

Veldig bra at barnets beste skal være så sentralt i loven, men er bekymret for hvordan beslutningene vil dokumenteres.

§ 1-5 Barns rett til medvirkning

Et barn som barnevernet har overtatt omsorgen for, *skal* gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til, i møter med barnevernet.

Barnets egne meninger skal dokumenteres.

§ 1-6 Krav til forsvarlighet

Barnevernets saksbehandling, tjenester og tiltak skal være forsvarlige.

Hvordan måles forsvarligheten? OBF ønsker dette spesifisert.

§ 1-7 Tidlig innsats

Barneverntjenesten skal sette inn *riktige* tiltak så tidlig at varige problemer kan unngås.

§ 1-8 Barnevernets plikt til å samarbeide med familie og nettverk

Barneverntjenesten skal legge til rette for at barnets familie og nettverk involveres, *dersom familie og nettverk ønsker det.*

Barnevernet skal legge til rette for samarbeid uavhengig av om det er hensiktsmessig eller ikke, er det ikke hensiktsmessig må bvtj finne ut hvordan gjøre det hensiktsmessig.

§ 1-9 Barns kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn

Barnevernet skal i sitt arbeid ta hensyn til barnets kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn. Og dokumentere hvilke hensyn som er tatt.

§ 2-1 Barnevernstjenestens gjennomgang av bekymringsmeldinger

Henleggelse av åpenbart grunnløse bekymringsmeldinger trenger ikke å begrunnes. Ønsker denne setningen fjernet, ALLE henleggelse av bekymringsmeldinger skal begrunnes. Åpenbart grunnløse bekymringsmeldinger skal alltid politianmeldes.

§ 2-2 Barnevernstjenestens rett og plikt til å gjennomføre undersøkelser

Tillegg: foreldre skal ha adgang til å la seg bistå av advokat før under og etter første møte med barneverntjenesten ved oppstart av en undersøkelsessak. Ved mistanke om vold eller overgrep skal både barn og foreldre umiddelbart få oppnevnt egen advokat som dekkes av kommunen.

§ 2-3 Barnevernstjenestens adgang til å gjenoppta undersøkelse etter en henleggelse

Ønsker ikke at barnevernet kan gjenåpne en sak som er henlagt. Av den åpenbare grunn at er det bekymring henlegger man ikke saken men tilbyr veiledning.

§ 3-2 Fosterhjem og barnevernsinstitusjon som frivillig hjelpetiltak

Dersom det forutsettes at foreldrene i lengre tid ikke vil kunne gi barnet forsvarlig omsorg, må barneverntjenesten vurdere om det med én gang skal reises sak om omsorgsovertakelse.

Denne bestemmelsen må fjernes fra § både fordi man ikke kan blande frivillige hjelpetiltak med omsorgsovertakelse og fordi man først SKAL forsøke med hjelpetiltak før man kan vurdere omsorgstiltak.

§ 3-5 Foreldrestøttende hjelpetiltak uten barnets samtykke

Denne § bør fjernes, det bør aldri avgjøres av et barn uansett alder om foreldrene har behov for foreldrestøttende tiltak. At barn må samtykke til tiltak rettet mot dem er noe helt annet.

§ 4-2 Akuttvedtak (om midlertidige omsorgsovertakelser)

Barneverntjenestens leder, leders stedfortreder eller påtalemyndigheten skal treffe akuttvedtak for et barn dersom det er stor fare for liv eller helse.

Et akuttvedtak opphører innen 48 timer. Vedtaket kan forlenges i inntil 5 virkedager i påvente av familieråd.

Vesentlig skadelidende er et vidt begrep som kan tolkes i alle retninger. Nyfødte barn skal ikke skilles fra sine foreldre, hjelpetiltak skal først være forsøkt.

I akutte situasjoner må andre alternativer enn at barnet flyttes vurderes først.

§ 5-1 Vedtak om omsorgsovertakelse

Vi ønsker å fjerne bokstav g fra denne §.

§ 5-4 Ansvar for barnet etter vedtak om omsorgsovertakelse

Etter et vedtak om omsorgsovertakelse har barneverntjenesten omsorgsansvaret for barnet. Dette innebærer at barneverntjenesten har ansvar for at barnet får forsvarlig omsorg. Skulle barnet ikke få forsvarlig omsorg vil omsorgskommunen være erstatningsansvarlig ovenfor barnet.

§ 5-7 Oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse

Når et krav om oppheving av omsorgsovertakelse ikke er blitt tatt til følge fordi barnet har blitt så knyttet til mennesker og miljøet der det er, kan sakens parter kreve at ny sak behandles bare dersom det foreligger opplysninger om vesentlige endringer i barnets situasjon. Denne bestemmelsen må ut av loven. Barnevernet må jobbe konsekvent med at barnet kan ha god relasjon både til sine foreldre og fosterforeldre med tanke på tilbakeføring.

I tillegg følgende setning inn: dersom sak om oppheving av omsorgsovertakelse blir tatt til følge, skal tilbakeføringen iverksettes umiddelbart.

§ 5-8 Fratakelse av foreldreansvar

Fylkesnemnda kan vedta at foreldrene skal fratras foreldreansvaret dersom det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse, og det foreligger dokumenterte grunner som tilsier at det er nødvendig å frata foreldrene foreldreansvaret for å ivareta barnet.

§ 5-9 Oppheving av fratakelse av foreldreansvar

Fylkesnemnda skal oppheve vedtak om fratakelse av foreldreansvar dersom det ikke lenger foreligger grunner som tilsier at vedtaket er nødvendig for å ivareta barnet.

§ 5-10 Vedtak om adopsjon

Adopsjon må ut av barnevernloven! Vi kan på ingen måte støtte adopsjon av barnevernsbarn.

§ 5-11 Besøkskontakt etter adopsjon

Faller naturlig bort sammen med § 5-10.

§ 7-2 Fylkesnemndas vedtak om samvær

De private partene kan kreve at fylkesnemnda behandler en sak om samvær på nytt dersom det er gått to år siden sist saken har vært behandlet av fylkesnemnda eller domstolene når det foreligger månedlige samvær. (10 eller flere pr år). Privat part med færre samvær kan kreve ny behandling dersom det er gått ett år siden sist saken har vært behandlet av fylkesnemnda eller domstolene.

§ 7-4 Søskenes rettigheter under saksbehandlingen

Søsken bør under ingen omstendigheter tildeles partsrettigheter. En bedre løsning kan være adgang til å uttale seg til nemnda.

§ 8-4 Oppfølging av barn og foreldre etter akuttvedtak

Etter at et akuttvedtak er iverksatt, skal barneverntjenesten umiddelbart iverksette familie/nettverksråd. Barneverntjenesten skal også følge med på hvordan barnet har det og om det får forsvarlig omsorg.

§ 8-5 Plan ved omsorgsovertakelse

Så snart som mulig og senest fjorten dager etter at fylkesnemnda har truffet vedtak om omsorgsovertakelse skal barneverntjenesten

levere plan for oppfølging av barn og foreldre etter omsorgsovertakelse til fylkesnemnda og foreldrene.

§ 8-6 Oppfølging av barn og foreldre etter vedtak om omsorgsovertakelse

Barneverntjenesten skal også følge opp foreldrene etter et vedtak om omsorgsovertakelse er iverksatt. Barneverntjenesten skal følge med på foreldrenes situasjon og utvikling gjennom dialog og samhandling i tråd med plan for oppfølging. Barneverntjenesten skal bistå foreldrene på en slik måte at foreldrene kan få tilbake omsorgen for barnet. Dersom foreldrene ønsker det, skal barneverntjenesten som en del av oppfølging formidle kontakt med øvrige hjelpeinstanser.

§ 9-2 Barns rettigheter under opphold i fosterhjem

Tillegg: barn i fosterhjem må ha tilgang på sin egen tillitsperson/trygghetsperson som kan bistå barnet ved behov.

§ 9-3 Krav til fosterforeldre

Tillegg: fosterforeldre må samarbeide med barneverntjenesten, barnet og foreldrene og legge til rette for at barnets behov for kontakt med sin familie blir ivaretatt.

§ 10-14 Ansvar for senter for foreldre og barn

Senter for foreldre og barn som tilbyr heldøgnstjenester, skal sørge for at familiene får et faglig forsvarlig tilbud. Tilbudet og planen for oppholdet sendes til fylkesnemnda innen 48 timer etter at vedtaket er fattet.

§ 12-4 Dokumentasjon av barns medvirkning og barnets beste

Barneverntjenesten og barne-, ungdoms- og familieetaten skal i alt sitt arbeid dokumentere hva som er barnets mening. I sine vedtak skal det også fremkomme hvilken vekt den er ilagt og hvordan barnets beste er vurdert.

§ 12-6 Bruk av sakkyndige

Fylkesnemnda kan engasjere sakkyndig til å bistå i saken. Sakkyndige skal ha et klart og tydelig mandat for hva den skal ta stilling til. Sakkyndige kan kun utrede foreldres omsorgskompetanse og redegjør for sine observasjoner og samtaler

med foreldrene og barnet, eventuelt anbefale foreldrene videre utredning hos egnet spesialist.

§ 12-7 Barnesakkyndig kommisjon

Barnesakkyndig kommisjon skal bidra til å kvalitetssikre sakkyndiges arbeid i barnevernssaker.

Hvordan kvalitetssikre? Har kvaliteten blitt bedre etter opprettelsen av BSK?

§ 12-8 Klage til fylkesmannen over barneverntjenestens og barne-, ungdoms- og familieetatens vedtak

Tillegg: fylkesmannen må ved gjentatte klager rettet mot en bestemt barneverntjeneste eller en bestemt person straks iverksette tiltak for å forhindre videre problemutvikling. Dersom situasjonen ikke bedrer seg skal vedkommende tjeneste settes under administrasjon. Gjelder det enkelt personer skal vedkommende ikke lengre kunne utøve barnevernfaglig arbeid uten oppfølgingstilsyn av fylkesmannen.

Barn bør også få adgang til å klage inn til FN. Vi stiller oss svært undrende til beslutningen om å ikke gi barn denne rettigheten.

§ 12-9 Politibistand ved gjennomføring av undersøkelser og ved fullbyrding av vedtak

Når det er nødvendig for å beskytte liv eller helse, kan barneverntjenestens leder be politiet bistå ved gjennomføring av undersøkelser etter § 2-2 og ved fullbyrdelse av vedtak etter §§ 3-7, 3-8, 4-2, 4-3, 4-4, 4-5, 5-1, 5-5, 6-2 og 6-4. Politiet skal ALLTID i saker som gjelder barn bistå i sivilt. Det skal tas en risikovurdering før beslutning om å bistå barneverntjenesten.

Bistand skal forstås med at politiet selv må avgjøre om det er behov for bistand eller ikke. Barnevernsansatte er ikke kompetente til å vurdere behov for politibistand. Vi ønsker det skal være dialog mellom barnevern og politi i forkant av fullbyrdelse av vedtak, slik at politiet ikke misbrukes i henting av små barn uten at det er grunn til å frykte for verken liv eller helse.

§ 12-10 Krav om politiattest

Personer som skal ansettes i tjenester eller på annen måte ha oppdrag eller arbeid som involverer barn og unge skal levere

uttømmende og utvidet politiattest i samsvar med politiregisterloven § 41.

§ 14-5 Hovedprinsippene for saksbehandlingen i fylkesnemnda

Saksbehandlingen skal være rettferdig, forsvarlig, rask, effektiv og tillitsskapende. Fylkesnemnda skal sørge for at partene i saken

- A) Får argumentere for sin sak og føre bevis, normalt ved muntlige forklaringer direkte for nemnda
- B) Får mulighet til å imøtegå motpartens argumentasjon og bevis
- C) Behandles likeverdig og får nødvendig veiledning
 - a) Ikke alle foreldre får føre sine bevis for nemnda
 - b) Bevisene motparten har er uttalelser fra eksperter uten dokumentasjon. Å skrive noe i en rapport er ikke nødvendigvis å anse som bevis. Bevisene fra privat part må også bli ilagt vekt.
 - c) Likeverdig blir det først når advokatene på begge sider får like økonomiske rammer. For eksempel et fastsatt antall timer etter sakens karakter som begge sider må forholde seg til. Og at begge partene i saken får tildelt tilnærmet lik tid til vitner mm.

§ 14-7 Advokater for partene

Fylkesnemnda skal oppnevne advokat for de private partene, etter fritt valg fra privat part.

Departementet skal på ingen måte gi forskrift om utvalg av en bestemt gruppe advokater som kan oppnevnes for private parter. Departementet kan utarbeide en liste over velegnede advokater som foreldrene KAN velge å benytte seg av.

§ 14-13 Barns medvirkning i saker i fylkesnemnda

Barnet skal få anledning til å uttale seg direkte til fylkesnemnda, eller fylkesnemnda kan osv

§ 14-25 Samtaleprosess

Tillegg: dersom barneverntjenesten eller fylkesnemnda ikke samtykker til samtaleprosess skal det foreligge en begrunnelse.

§ 15-2 Kommunens overordnede ansvar for barneverntjenesten

Kommunen har ansvaret for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personale. Barneverntjenesten må holde kommunen løpende informert om hvilke opplæring som er nødvendig.

Personalet er forpliktet til å delta i den opplæringen osv.

Kommunen har også ansvar for å følge opp bekymringer knyttet til barn under offentlig omsorg.

§ 15-3 Barnevernstjenestens organisering og oppgaver

Barneverntjenesten skal ha en leder og en stedfortreder.

Barneverntjenesten skal også legge til rette for samarbeid med barn, unge, foreldre og organisasjoner om brukermedvirkning både på individnivå og på systemnivå.

§ 15-6 Barnevernstjenestens plikt til å samarbeide med andre instanser

Barneverntjenesten bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn, unge og foreldre.

§ 15-11 Kommunenes adgang til å kreve oppfostringsbidrag fra foreldre

Kommunen burde ikke få adgang til å kreve oppfostringsbidrag fra foreldre. Foreldrenes situasjon er svært krevende på alle måter etter en omsorgsovertakelse, mange blir særdeles hardt rammet økonomisk etter en omsorgsovertakelse. Denne § bør fjernes.

§ 15-12 Kommunenes adgang til å kreve egenbetaling fra barn

Helt uhørt at barn skal kunne kreves for egenbetaling. Denne § bør fjernes.

§ 16-2 Departementets ansvar og oppgaver

- a) Hvordan følger departementet med på at loven blir anvendt riktig?
- b) Hvordan sørger departementet for at erfaringene med loven blir vurdert?
- c) Hvordan innhenter departementet informasjon om hvilke retningslinjer det er behov for?
- d) Hvem avgjør hva det bør forskes på og hva det ikke bør forskes så mye på?
- e) Hvilke statistikker og analyser om barnevernet anser departementet som nødvendige for å utvikle barnevernet

§ 16-7 Fylkesmannens ansvar og oppgaver

Fylkesmannen skal

- a) Føre tilsyn etter kap 17
- b) Gi kommunene råd og veiledning
- c) Behandle klager på barneverntjenestens og barne-, ungdoms- og familieetatens vedtak i samsvar med § 12-8 og barneverntjenesters vedtak om tvang i samsvar med § 10-9
- d) Utføre sanksjoner mot barneverntjenester og barnevernsansatte

§ 17-4 Pålegg og sanksjoner

Fylkesmannen kan gi **barneverntjenester** og barne-, ungdoms- og familieetaten pålegg om å rette forhold som er i strid med bestemmelser i denne loven. Pålegg kan også gis til private aktører som utfører oppgaver etter denne loven.

Dersom det avdekkes uforsvarlig drift ved en barneverntjeneste, institusjon eller et senter, skal fylkesmannen gi leder eller eier pålegg om å rette forholdet. For barneverntjenesten kan ansvaret for beslutninger flyttes til nærliggende kommune til kommunen har ryddet opp. For institusjoner og senter vil nedleggelse av driften være aktuelt.

§ 17-5 Mulkt

Vi er svært usikre på om mulkt er rett vei å gå for allerede pressede kommune økonomier.

Sanksjoner ser vi for oss vil ha langt bedre effekt.